

Uitwerkingsnotitie onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

1. Inleiding

Deze uitwerkingsnotitie verwoordt de feitelijke **onderwijskwaliteit** en **kwaliteitszorg onderwijs** van sc Delfland. Daarnaast geeft de notitie inzicht in de kwaliteitszorg in sc Delfland afgezet tegen het inspectiekader. Ten slotte fungeert de notitie als basis voor de wettelijke verplichting om een paragraaf over het “stelsel van kwaliteitszorg” op te nemen in het schoolplan.

2. Visie op onderwijskwaliteit

Sc Delfland staat voor onderwijs waarin het uiteraard en vanzelfsprekend gaat om kennis, vaardigheden en ontwikkeling. Wij willen in ons onderwijs de doelen die hieraan verbonden zijn echter nooit los zien van de *bedoeling* van ons onderwijs. Die bedoeling is verbonden met onze opdracht als maatschappelijke organisatie. Dat betekent dat wij willen dat ons onderwijs leerlingen middelen aanreikt waarmee ze niet alleen hun eigen toekomst vorm kunnen geven maar die hen ook in staat stellen een zinvolle bijdrage te leveren aan een menswaardige samenleving. Wij willen kinderen en jongeren in onze scholen op zo’n manier laten leven en leren dat ze zich ontwikkelen tot volwassenen die goed voorbereid hun plek kunnen innemen in het vervolgonderwijs en in de maatschappij. Wij doen dat door vanuit de eigen visie onze koers af te stemmen op de in de samenleving levende verwachtingen.

3. Kenmerken van onderwijskwaliteit

Om bovenstaande te bereiken willen we staan voor onderwijs dat:

- gebaseerd is op een pedagogische relatie tussen de leraar en de leerling
 - *kenmerken zijn: vriendelijk, duidelijk, voorbeeldgedrag;*
- betekenisvol onderwijs vorm geeft
 - *balans tussen kwalificeren, socialiseren en persoonsvorming vanuit normen en waarden uit onze cultuur;*
- uitdaagt tot onderzoekend leren
 - *actief leren, ruimte voor leren door doen, samen leren en werken;*
- elke leerling een kansrijke ontwikkeling biedt
 - *ruimte voor maatwerk, talentontwikkeling en niveau verhogen;*
- leidt tot optimale resultaten voor elke leerling
 - meetbaar en merkbaar.

4. Inspectiekader

De inspectie hanteert in het inspectiekader de volgende kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

Voor ons onderwerp is het van belang wat de inspectie zegt over het vierde gebied: **de kwaliteitszorg en ambitie**. De inspectie hanteert 3 standaarden: **kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur en verantwoording en dialoog** en beschrijft per standaard telkens vier invalshoeken:

- De formele eis c.q. standaard
- Wat deze standaard minimaal inhoudt, de zgn. basiskwaliteit
- Voorbeelden van wat eigen aspecten van kwaliteit zouden kunnen zijn
- Toelichting op de wettelijke eisen die verbonden zijn met de standaard

Zie ook de bijlage.

5. Kwaliteitsgebied: kwaliteitszorg en ambitie

De 3 standaarden en 4 invalshoeken die de inspectie hanteert, vertalen we in onze praktijk naar 4 vragen.

a. Hoe definiëren we kwaliteit?

- De sc Delfland heeft een schoolplan met daarin de eigen schooldoelen en ambities. Dit schoolplan voldoet aan het onderliggende strategisch beleid en de vereiste basiskwaliteit (inspectie).

b. Hoe hebben we zicht op kwaliteit?

- Leraren voeren gesprekken met leerlingen over het geboden onderwijs;
- Leraren, leidinggevend en bestuur analyseren systematisch de opbrengsten o.a. met behulp van een kwaliteitsmedewerker;
- De algemeen directeur en de bestuurder voeren kwaliteitsgesprekken met de school (directeur);
- Op alle niveaus wordt systematisch de gesprekscyclus gevolgd aan de hand van de schoolplannen en jaaragenda's;
- Leidinggevend voeren systematisch gesprekken met leraren cq. groepen leraren (teams, secties), aan de hand van resultaatoverzichten;
- Er worden enquêtes afgenomen onder medewerkers, leerlingen en ouders;
- De doorgaande leerlijn wordt bewaakt door in gesprek te zijn met externe partijen;
- Leidinggevend leggen lesbezoeken af en gebruiken daarbij een gerichte kijkwijzer;
- De directeur brengt auditbezoeken aan een andere school;
- Binnen het samenwerkingsverband Perspectief vindt er collegiale consultatie plaats.

c. Hoe werken we aan kwaliteit?

- Leraren bespreken lessen en lesinhouden met relevante collega's;
- Idem met externe partijen; er zijn audits met externe instanties (o.a. ROC); en interne collegiale visitaties;
- Leraren doen lesbezoek bij collega (sectiegenoot, duo-partner);
- Leraren houden een digitaal onderwijsrapport bij (Magister);
- Startende leraren volgen een inductieprogramma;
- Leraren krijgen pedagogische/didactische coaching;
- Leraren volgen relevante training c.q. scholing (SCO-academie of extern) (bevoegdheden);
- Leidinggevend volgen zelf relevante trainingen en zien erop toe dat dit wordt gedaan door de leraren.

d. Hoe verantwoord en we onze kwaliteit?

- Leraren voeren (formele) gesprekken met hun direct-leidinggevende over pedagogiek, didactiek, onderwijs en resultaten;
- Leraren voeren oudergesprekken o.a. over resultaten;
- Leidinggevend en rapporteren in de onderwijsjaarverslagen aan de directeur (invalshoeken: kwalificatie, socialisering, persoonsvorming);
- De afzonderlijke en gezamenlijke leidinggevend en voeren systematisch gesprekken met de directeur;
- De bestuurders rapporteren aan en voeren, samen met de directeur, systematisch gesprekken met (een deel van) de RvT;
- De bestuurders rapporteren in het bestuursjaarverslag aan Raad van Toezicht, extern (website) en overheid;
- De bestuurders voeren gesprekken met de medezeggenschapsraad;
- De directeur voert gesprekken met ouderraad en medezeggenschapsraad;
- Externe verantwoording vindt ook plaats via Vensters voor Verantwoording.

Alle gesprekken kunnen aanleiding zijn voor acties/interventies.

6. Uitwerking

De kwaliteitszorg wordt onder andere op de hieronder beschreven manier concreet gemaakt.

Algemeen

Planvorming

Allereerst is er de in het schoolplan beschreven cyclus m.b.t. planvorming. Uitgangspunt is het Strategisch Document van de Stichting Christelijk Onderwijs Delft e.o. en het Bestuursplan van de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs Delft. Deze documenten geven richting aan het schoolplan van de sc Delfland dat iedere vier jaar wordt geschreven. Dit plan bevat een groot aantal doelstellingen die in de jaarlijks door de units op te stellen unitplannen gedoseerd worden geconcretiseerd. Evaluatie van de voortgang van in het schoolplan afgesproken doelstellingen en van de geformuleerde unitplannen vindt minimaal halverwege het schooljaar en tegen het eind van het schooljaar plaats. De evaluaties en een aanvullende set doelstellingen uit het schoolplan vormen de input voor de nieuw op te stellen plannen.

Jaarlijks wordt door de directie verdere sturing gegeven door het formuleren van jaarlijkse ambities. Het realiseren van de hierin beschreven ambities is onderwerp van voortgangs- en beoordelingsgesprekken tussen de directeur en de bestuurder.

Om beter zicht te krijgen op de mogelijkheden en onmogelijkheden van passend onderwijs op de sc Delfland, wordt het SchoolOndersteuningsProfiel (SOP) vastgesteld. Hierin wordt beschreven welke zorg de school standaard aan iedereen kan leveren en welke extra zorg geleverd kan worden aan individuele leerlingen of groepen leerlingen.

Vaksecties beschrijven in hun vakwerkplannen hoe het onderwijs voor hun vak er uitziet. Daarbij is er specifiek ook aandacht voor door de school gestelde doelen als burgerschapsvorming en ondernemend gedrag.

Omdat de vaardigheden van het personeel onderhouden moeten worden en altijd verbeterd kunnen worden, wordt jaarlijks een professionaliseringsplan opgesteld. Hierin spelen de doelen die vanuit het schoolplan worden gesteld een leidende rol. In het plan wordt vastgelegd welk deel van het budget wordt gebruikt om de doelen vanuit het schoolplan te kunnen behalen en welk deel beschikbaar is voor individueel noodzakelijke of gewenste scholing. Naast individuele scholing is in 2019 bijvoorbeeld extra

aandacht voor collectieve scholing op het gebied van Differentiëren, Regie in de klas, en Gesprekstechnieken.

Jaarverslagen

Jaarlijks worden onderwijsresultaten inzichtelijk gemaakt in het onderwijsjaarverslag. Er is, behalve het verslag van de twee afzonderlijke besturen ook een verslag van de hele locatie. Dit laatste wordt ook via de website gedeeld met ouders en belangstellenden.

Jaarlijks wordt ook een jaarverslag Zorg opgeleverd waarin de zorgcoördinator de geleverde zorg analyseert en op basis waarvan eventueel het SOP wordt bijgesteld.

Personeel

Bevoegd/bekwaam

De overheid stelt steeds strengere regels waar het gaat over de vereiste bevoegdheid van personeel. Zelf hebben we een mening over de vereiste bekwaamheid. Het uitgangspunt is dat alle docenten bevoegd zijn. Ondanks de krappe arbeidsmarkt stellen we daarom ook aan nieuw aan te stellen personeel de eis dat ze beschikken over een onderwijsbevoegdheid of dat ze die bevoegdheid binnen twee jaar na aanstelling behalen.

Aanvullend stellen we dat alle docenten zonder uitzondering bekwaam moeten zijn om hun vak te onderwijzen, een professionele relatie met leerlingen moeten kunnen aangaan en door voorbeeldgedrag leerlingen moeten kunnen inspireren.

Kanttekening bij bovenstaande uitgangspunten is dat voor leraren die in meerdere vakken lesgeven, geldt dat bekwaamheid prevaleert boven het bezit van een bevoegdheid voor elk van die vakken.

Elke praktijkdocent wordt indien nodig verplicht bijscholingen te volgen om de bevoegdheid aan te passen aan de nieuwe opleidingen met profiel- en keuzevakken.

Jaarlijks wordt in het onderwijsjaarverslag verslag gedaan van het aantal onbevoegde docenten en het al dan niet volgen van een studie om de onderwijsbevoegdheid te behalen.

Gesprekscyclus

Alle personeelsleden voeren minimaal jaarlijks een formeel gesprek met hun direct leidinggevende in het kader van het vastgestelde personeelsbeleid. Cyclisch vinden een ontwikkelgesprek, een voortgangsgesprek en een beoordelingsgesprek plaats op basis van de afspraken en criteria die in het personeelsbeleid zijn vastgelegd. Ook de consequenties van een eventueel Uitstekende beoordeling of het tegenovergestelde een Onvoldoende beoordeling zijn in dit beleid vastgelegd.

Individuele sectieleden of volledige secties voeren minimaal éénmaal per jaar een gesprek met de directeur over het schoolplan, de actualiteit van de Vakwerkplannen en de behaalde onderwijsresultaten.

Tevredenheidsonderzoek

Onder het personeel wordt regelmatig een tevredenheidsonderzoek gehouden met vragen over arbeidsomstandigheden en veiligheid. De resultaten worden in de staf en in de werkgesprekken tussen directie en bestuurder geëvalueerd. Dit kan aanleiding zijn voor vervolgacties wanneer de resultaten daar aanleiding toe geven.

Lesbezoeken

Om zicht te krijgen op de kwaliteit van de lessen leggen unitleiders regelmatig lesbezoeken af. De resultaten worden nabesproken en kunnen meegenomen worden in de formele gesprekscyclus. Personeelsleden worden aangemoedigd om onderling elkaars lessen te bezoeken met een specifieke "kijkvraag".

Leerlingen

Monitoren voortgang

Naast de gebruikelijke instrumenten als overhoringen en repetities houden we zicht op de voortgang van de ontwikkeling van leerlingen door het afnemen van de CITO-VAS-toetsen in de eerste twee leerjaren. Monitoring van de voortgang per leerling is in eerste instantie een taak van de mentor. De mentor heeft in de onderbouw wekelijks een mentorles met zijn klas. Daarnaast beschikken alle mentoren over de benodigde gespreksvaardigheden en krijgen faciliteiten om met individuele leerlingen gesprekken te voeren. In het digitale leerlingvolgsysteem Magister wordt de ontwikkeling van de individuele leerling vastgelegd. Tijdens de regelmatig gehouden leerlingbespreking is er unit-breed aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling terwijl tijdens de eveneens regelmatig gehouden resultaatbesprekingen de leerresultaten binnen de unit worden besproken met alle betrokken docenten. Bij onvoldoende voortgang van het leerproces wordt vastgesteld wat er nodig is om dit te corrigeren en worden er afspraken gemaakt over de uitvoering daarvan. Indien gewenst en/of noodzakelijk kan een leerling via de zorgcoördinator worden doorverwezen naar extra begeleiding op het betreffende gebied door bijvoorbeeld Remedial Teachers.

Time In

Een bijzondere vorm van zorg is de Time In voorziening waarin leerlingen kunnen worden geplaatst die tijdelijk niet mee kunnen in de reguliere klas. In de Time In krijgen ze in een kleine, veilige setting binnen de school naast het reguliere lesprogramma ook hulp en coaching om hun gedrag te verbeteren, hun achterstanden bij te werken of om terug te stromen in school na langdurige afwezigheid. Doelstelling is dat de leerling binnen drie maanden weer in de reguliere klas teruggeplaatst kan worden. Op deze manier wordt de rust in de reguliere klassen bevorderd, wordt voorkomen dat een leerling voortijdig uitvalt en wordt geborgd dat het leerproces geen onnodige vertraging oploopt.

Tevredenheidsonderzoeken en veiligheid

Jaarlijks wordt onder leerlingen en ouders een tevredenheidsonderzoek gehouden waarin ook de beleefde veiligheid wordt gemeten. Ook deze resultaten worden in de staf en in de werkgesprekken tussen directie en bestuurder geëvalueerd en kunnen aanleiding zijn voor vervolgacties..

Schoolveiligheidsplan

In het schoolveiligheidsplan staat een set aan maatregelen en protocollen beschreven die er voor moeten zorgen dat een leerling optimale kansen krijgt om zich op school verder te ontplooiën.

Bijlage: Inspectiekader

a. Kwaliteitszorg

Standaard: Het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbeteren op basis daarvan het onderwijs;

Basiskwaliteit:

- Het bestuur zorgt voor een stelsel van kwaliteitszorg op de scholen;
- Dit stelsel staat uitgewerkt in het schoolplan;
- Het bestuur en de scholen hebben zicht op de kwaliteit van het onderwijs;
- Er zijn toetsbare doelen geformuleerd en er wordt regelmatig geëvalueerd;
- De oorzaken van eventueel tekortschietende onderwijskwaliteit zijn geanalyseerd;
- De verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en scholen maakt een functionerend stelsel van kwaliteitszorg mogelijk;

Eigen aspecten van kwaliteit:

- Er is op stichtingsniveau een omschrijving van wat we verstaan onder kwalitatief goed onderwijs (strategisch document);
- Er is op schoolniveau een omschrijving van wat we verstaan onder kwalitatief goed onderwijs (schoolplan);

Wettelijke eisen:

- De verantwoordelijkheidsverdeling is zodanig dat de kwaliteitsinformatie bij de relevante personen terecht komt;
- Het bestuur draagt zorg voor het naleven van de wettelijke bepalingen en het uitvoeren van het stelsel van kwaliteitszorg (art.10 WPO)
- Uit dat stelsel moet blijken dat op de school:
 - Er een ononderbroken ontwikkeling van de leerlingen is;
 - Er afstemming van het onderwijs is op de voortgang en ontwikkeling van leerlingen;
 - Het duidelijk is waar maatregelen ter verbetering nodig zijn;
 - De uitwerking van de deugdelijkheidseisen beschreven staan in het schoolplan i.c. het onderwijsaanbod, het onderwijsleerproces en de wijze van toetsen;
 - De zorg voor de kwaliteit cyclisch, systematisch en planmatig is;
 - De zorg voor kwaliteit moet zodanig worden vormgegeven dat het daadwerkelijk leidt tot zich op de eigen kwaliteiten op relevante verbetermaatregelen;

b. Kwaliteitscultuur

Standaard: Het bestuur en zijn scholen kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer;

Basiskwaliteit:

- Het bestuur handelt volgens de code Goed Bestuur en legt uit wanneer het afwijkt;
- Het bestuur zorgt voor bekwaam en bevoegd personeel;
- Het bestuur maakt het mogelijk dat het personeel haar bekwaamheid onderhoudt;
- De schoolleiding en het team werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit;
- Leraren houden daarbij rekening met de gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij leerlingen;
- Leraren krijgen daartoe voldoende gelegenheid;
- De wijze waarop ze dit doen staan helder beschreven in het schoolplan;

Eigen aspecten van kwaliteit:

- Er is op stichtingsniveau een omschrijving van wat we verstaan onder een professionele cultuur (zie strategisch document);
- Er vindt op persoonsniveau rapportage plaats aan het bestuur over de uitvoering van de gesprekscyclus en de resultaten m.b.t. het al dan niet behalen van bevoegdheden;
- Er is in beide sectoren sprake van een collectief professionaliseringsplan. De doelen zijn gerelateerd aan de schoolplannen;
- We nemen deel aan netwerken die ook onderling audits uitvoeren.

Wettelijke eisen:

- Er is een managementstatuut waaruit de verantwoordelijkheidsverdeling in de aansturing van de school blijkt (art. 31 WPO);
- Er is een beschrijving van het personeelsbeleid (art.12 WPO);
- Er worden bekwaamheidsdossiers bijgehouden (art.23 WPO);
- De school dient leraren een zelfstandige verantwoordelijkheid te geven bij de beoordeling van onderwijsprestaties van leerlingen;
- De school dient leraren voldoende zeggenschap te geven waar het gaat om het vakinhoudelijke, het vakdidactische en pedagogische proces;

c. Verantwoording en dialoog

Standaard: Het bestuur en de school leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voeren daarover actief en dialoog

Basiskwaliteit:

- Het bestuur en de scholen hebben tegenspraak georganiseerd;
- Het bestuur en de scholen brengen minimaal jaarlijks verslag over hun doelen en de resultaten die ze behalen;
- Dit gebeurt op toegankelijke wijze;
- Het bestuur verantwoordt zich aan de RvT;
- Het bestuur verantwoordt zich aan de overheid en aan belanghebbenden;

Eigen aspecten van kwaliteit:

- We nemen deel aan netwerken die ook onderling audits uitvoeren.

Wettelijke eisen:

- Er is een bestuursjaarverslag;
- In de schoolgids staan de bevindingen ten aanzien van het stelsel van kwaliteitszorg evenals de genomen maatregelen;
- Bestuur en schoolleiding verantwoorden zich aan de (G) MR en betrekken deze bij de beleids- en besluitvorming;
- De RvT betreft de (G)MR bij de benoeming van bestuurders;